

Monumentnummer*: 521659

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 januari 2001
Kadaster deel/nr 82809/90

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Landgraaf Landgraaf Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Landgraaf Nieuwenhagen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Nieuwenhagen B 5784

Omschrijving**

Inleiding

ROOMS-KATHOLIEKE KERK van Onze Lieve Vrouw Hulp der Christenen, gebouwd in 1917 naar een ontwerp van architect J.H.H. van Groenendael. De bouwstijl van de kerk is Neo-Romaans.

Aan de linkerzijgevel van de sacristie werd in 1966 een dagkapel gebouwd, deze is uitgesloten van bescherming.

Omschrijving

Vrijstaand kerkgebouw met een kruisvormige plattegrond. Aan weerszijden van het hoge middenschip lagere zijbeuken. Kruisarmen van gelijke hoogte als middenschip. Aan de linkerzijde van de absis is de sacristie gesitueerd. Het toegepaste bouw materiaal is baksteen, metselwerk in kruisverband. Hardstenen dorpelstenen en lateien. Natuurstenen aanzetstenen, cordonlijsten, zuiltjes, pilasters en venstertraceringen.

Verzonken zadeldaken met leien in Maasdekking. Torens met tentdaken met leien.

Asymmetrische indeling FRONTGEVEL. Plint met hardstenen afdeklaag. Aan de rechterzijde staat de vierkante klokkentoren. Deze toren telt vijf bouwlagen. Bouwlagen gescheiden door hardstenen waterlijsten. In de eerste bouwlaag de hoofdingang met een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rechthoekige dubbele houten deur met smeedijzer beslag. De deur in een rondboogvormige omlijsting met aan weerszijden drie hardstenen pilasters op hardstenen basement. Aan de bovenzijde van de deur een rondboogvormig vulstuk met hierin een bijbelse tekst. Vulstuk met drievoudige zich verjongende rondbogen in natuursteen aansluitend op de hardstenen pilasters. Aan de bovenzijde van de hoofdingang een breed fries in natuursteen met bijbelse voorstellingen van de beeldhouwer x. Wesseling uit 1934. Op de hoek van de rechterzijde een Mariabeeld op een hardstenen console onder een hardstenen baldakijn. In de rechterzijgevel van het torendeel de halfronde uitbouw van de Mariakapel met kegelvormig leien dak. Mariakapel met drie rechthoekige glas-in-lood vensters. In de tweede bouwlaag van de klokkentoren een smal rondboogvormig venster. In de derde bouwlaag van de toren in elke gevelzijde drie smalle rondboogvormige vensters. Boven deze vensters boogfriezen in natuursteen. In de vierde bouwlaag van de toren een rond uurwerk. In de vijfde bouwlaag in elke gevelzijde drie hoge smalle rondboogvormige galmgaten met hardstenen middenstijlen.

Onder de dakrand kleine boogfriezen.

Torendak bekroond met smeedijzeren kruis. Middendeel frontgevel telt drie venstertraveeën. In de eerste bouwlaag drie ronde glas-in-lood vensters met vierpas. Aan de bovenzijde van de vensters kleine boogfriezen. In de tweede bouwlaag drie hoge rondboogvormige glas-in-lood vensters in rondboogvormige spaarvelden. Middengeveldeel uitlopend in topgevel met glas-in-lood rozet venster en kleine boogfriezen. Topgevel bekroond met stenen kruisje.

Aan de linkerzijde frontgevel een kleine klokkentoren. Deze telt drie bouwlagen. In de tweede bouwlaag van de kleine klokkentoren in front- en linkerzijgevel twee kleine glas-in-lood vensters. In de derde bouwlaag in elke gevelzijde dubbele galmgaten met hardstenen middenstijl.

In de LINKERZIJEVEL het ingangsportaal naar de linkerzijbeuk. Het portaal telt een bouwlaag en wordt afgedekt met een zadeldak met leien. Rechthoekige houten deur met smeedijzeren beslag. Aan weerszijden van de deur een hardstenen pilaster. In het rondboogvormige vulstuk van de deur bijbelse voorstellingen in natuursteen. Vulstuk met rondboog in natuursteen. Frontgevel van portaal loopt uit in een natuurstenen topgevel. Topgevelrand bekleed met hardsteen. In de linkerzijgevel van het portaal een rondboogvormig glas-in-lood venster.

Lagere ZIJBEUKEN met telkens per drie gekoppelde smalle glas-in-lood vensters. In de zijgevels van middenschip en kruisarmen glas-in-lood rozetvensters. In de kopgevel van de linker kruisarm in de eerste bouwlaag een uitbouw in een bouwlaag met zadeldak met leien. In de tweede bouwlaag kopgevel een groot glas-in-lood rozetvenster met tracering in natuursteen. Kopgevel loopt uit in een topgevel met hierin drie smalle glas-in-lood vensters. Aan weerszijden een ronde nis. Op de uiteinden van de topgevel een kleine bakstenen kolom met hardstenen afdeksteen. In de kopgevel van de rechter kruisarm in de eerste bouwlaag een uitbouw in een bouwlaag over gehele gevelbreedte afgedekt met een lessenaarsdak met leien. Middendeel van deze uitbouw iets vooruitspringend en uitlopend in een topgevel met natuurstenen fronton. In dit middendeel de tweede hoofdingang van de kerk met rechthoekige houten deuren en vijf toegangstreden. Aan weerszijden van de ingang twee hardstenen pilasters met hardstenen basement. Deur met hardstenen latei en rondboogvormig natuurstenen vulstuk met hierin een bijbelse voorstelling. Vulstuk met zich verjongende dubbele rondboog in natuursteen aansluitend op de pilasters.

In de tweede bouwlaag kopgevel van de rechter kruisarm een groot rozetvenster met natuursteen tracering. Aan weerszijden van het venster smalle spaarvelden. Kopgevel uitlopend in een topgevel met hierin drie gekoppelde rondboogvormige glas-in-lood vensters. Aan weerszijden van de vensters een ronde nis. Op de uiteinden van de topgevel een kleine bakstenen kolom met hardstenen

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

afdeksteen.

In de achtergevel van de lagere zijbeuk aan de rechterzijde van het middenschip een halfronde kapeluitbouw met kegelvormig leien dak. In deze kapeluitbouw drie rondboogvormige glas-in-lood vensters. In de ACHTERGEVEL van het middenschip de halfronde uitbouw van de absis met kegelvormig leien dak. In de absis vijf rondboogvormige glas-in-lood vensters. Onder de dakrand decoratief metselwerk. Aan de achtergevelzijde loopt het middenschip uit in een topgevel met kleine boogfriezen. De topgevel wordt bekroond met een stenen kruisje.

Aan de achtergevel van de linker kruisarm de uitbouw van de SACRISTIE. Deze telt twee bouwlagen en wordt afgedekt met een schilddak met leien. In de eerste bouwlaag twee vensters met kruiskoziijnen met hardstenen lateien en bakstenen middenstijl. Vensters deels voorzien van traliewerk. In de tweede bouwlaag twee maal per drie gekoppelde rondboogvormige vensters met bakstenen dorpelstenen. Onder de dakrand boogfriezen.

Van het INTERIEUR is onder meer het volgende van belang.

Laat barokaltaar, XVIII d (Couwen), afkomstig uit de abdijkerk van Burtscheid bij Aken, verder een uit deze kerk afkomstige deur, XVIII d. Twee zijaltaren, XIX b, en een orgel XIX A, dat niet van waarde is uit het oogpunt van monumentenzorg. De orgelkas, gemaakt door anonieme maker in eerste kwart 19e eeuw, is wel van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg. Tevoren bevond dit alles zich in de oude parochiekerk, gelegen binnen de grenzen van de vml. gemeente Ubach over Worms.

Tussen middenschip en lagere zijbeuken grote rondbogen rustend op pijlers, gekenmerkt door de toepassing van het altenerend stelsel. kolommen. De pijlers hebben hardstenen basementen. Boven de rondbogen naar de zijbeuken per drie gekoppelde rondboogvormige nissen. Authentieke kerkvloer met hardstenen tegels. De altaarvloer werd in 1958 vernieuwd en vergroot. Oxaal met houten balustrade met kleine rondbogen gescheiden door houten kolommen. Plafond met flauwe kruisribgewelven. In de linker kruisarm een Sint Jozefaltaar met aan weerszijden een biechtstoel. In de rechter kruisarm aan weerszijden van de uitgang ook een biechtstoel. In de absis vijf glas-in-lood ramen van atelier Dr. H. Oidtmann te Linnich (Duitsland). Tegen de achterwand van de absis en het plafond van de absis schilderijen van Eugène Laudy uit 1942. In het linker- en rechterzipschip en de Gregoriuskapel glas-in-lood ramen van atelier Oidtmann.

Onder het oksaal, achter in de kerk een glas-in-lood raam van J. Verheyen uit 1961. In de wand achter het St. Jozefaltaar in de linker kruisarm drie glas-in-lood ramen van atelier Oidtmann. Doopvont in Namense steen met geel koperen deksel, XIX b.

Waardering

Het kerkgebouw is van cultuurhistorische waarde en vertegenwoordigt nationaal belang als bijzondere uitdrukking van een geestelijke en typologische ontwikkeling. Het kerkgebouw bezit architectuurhistorische waarde vanwege het bijzonder belang voor de geschiedenis van de architectuur, als voorbeeld van het oeuvre van architect J.H.H. van Groenendael, wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp en de ornamentiek. Het kerkgebouw is van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur en het interieur; vanwege de belangwekkende inrichting met werk van onder andere Limburgse kunstenaars; en de hoge mate van architectuurhistorische en typologische zeldzaamheid.

\t

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk